

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези VIII Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(14-15 жовтня 2022 р.)**

2 том

ОДЕСА 2022

УДК: 37+78+792.8+008-021.1

Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства. Матеріали і тези VIII Міжнародної конференції молодих учених та студентів (Одеса 14-15 жовтня 2022 р.). — Т.2. — Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2022. — 163 с.

Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського». Протокол № 4 від 27.10. 2022 р.

Рецензенти:

Мартинюк Тетяна Володимирівна, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри-професор кафедри мистецьких дисциплін і методик навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Демидова Віола Григорівна, кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри сольного співу Одеської національної музичної академії імені Антоніни Нежданової.

Матеріали і тези друкуються в авторській редакції

©Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, 2022

Ткачук О. В. *Естетика і етика педагогічної дії*, (9), 198-200. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eepd_2015_9_21

Хуан ЯТУН

*здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»*

Світлана ІРИГІНА

*кандидат педагогічних наук, доцент
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»*

СКЛАДОВІ ГОТОВНОСТІ ДО ХУДОЖНЬО-ІНТЕРПРЕТАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ВОКАЛУ

У ході теоретичного огляду джерел, на тлі уточненого визначення поняття «готовність до художньо-інтерпретаційної діяльності», виявлено специфіку формування у студентів-вокалістів, як майбутніх викладачів вокалу, такої необхідної фахової якості, як готовність до художньо-інтерпретаційної діяльності.

У наукових дослідженнях інтерпретація розуміється як провідний метод герменевтичного розуміння текстів. Розглядаючи інтерпретацію як складне поєднання психічних дій (сприйняття, розуміння та вираження), вважаємо за доцільне зауважити, що художньо-інтерпретаційна діяльність викладача вокалу має будуватися на спеціальних вміннях і навичках. Це дозволяє виокремити складові аспекти готовності майбутніх викладачів вокалу до неї, а саме: **мотиваційний, художньо-перцептивний, когнітивно-креативний, творчо-виконавський.**

Під час обрання мотиваційного компоненту, вихідною точкою є розуміння мотивації, як складної регулятивної системи, яка «...організує діяльності з реалізації певного мотиву» (Левченко, 2011). На нашу думку, мотивація – це основоположна складова процесу формування готовності до художньо-інтерпретаційної діяльності в майбутніх викладачів вокалу. Виходячи з усталеного погляду на феномен «мотивації» як важливої особистісної характеристики людини, зауважуємо на її функції впливу на інтелектуальну та творчо-продуктивну активність суб'єкта діяльності в обраній ним сфері (соціальній, професійній тощо). Педагогічною умовою формування мотиваційного компоненту є педагогічне стимулювання до удосконалення художньо-інтерпретаційних умінь та навичок.

Наступна специфічна складова готовності майбутніх викладачів вокалу до художньо-інтерпретаційної діяльності – це здатність до художньої перцепції, яка відповідає за рівень емоційно-чуттєвого сприйняття всіх складових вокального твору (поетичного тексту, вокальної мелодії та інструментального супроводу), його інтонаційно-образного змісту, засобів музичної та поетичної виразності. Розглядаючи спів, як потужний засіб обміну емоціями, почуттями, думками й переживаннями, вважаємо за необхідне формувати у студентів-вокалістів спеціальні уміння емпатичного усвідомлення я музично-поетичних текстів, як вагомої підстави для художньо-інтерпретаційної діяльності вокалістів.

Вибір художньо-перцептивного компоненту ґрунтується на розумінні специфіки сприйняття вокального твору. Як будь-який твір мистецтва, він є початково розрахованим на відчуття його музично-поетичного змісту та художньо-естетичних властивостей. Педагогічною умовою оптимізації процесу формування цього компоненту є стимулювання студентів-вокалістів до рефлексії власних емоційно-почуттєвих реакцій при визначенні змісту й смислу музичних та поетичних засобів художньої виразності творів.

Когнітивна складова готовності до художньо-інтерпретаційної діяльності відповідає за здатність студентів-вокалістів до розуміння вокального твору як художньо-знакового тексту, утвореного на ґрунті синтезу мов музичного та поетичного мистецтв. На думку науковців, сутність розуміння міститься у «...співвідношенні об'єкту до певного класу вже відомих об'єктів, у розкритті побудови предмету, встановленні його призначення, а також причин, що спонукували появу даного явища» (Величковський, 2006). Розглядаючи «розуміння» як ґрунтовну здатність людини до розумової переробки сприйнятої інформації, учені убачають в ньому важливу підставу для абиякої діяльності. Педагогічною умовою для оптимального формування когнітивної складової означеного нами феномену визнано спрямованість діяльності викладача на активізацію когнітивних процесів, таких як аналіз музично-поетичного тексту, диференціація виявлених смислоутворюючих елементів твору, їх узагальнення та синтез, створення власного інтелектуального концепту твору – виконавського задуму.

Особливо важливою складовою готовності майбутніх викладачів вокалу до художньо-інтерпретаційної діяльності є творчо-виконавська, яка забезпечує засіб втілення «...в музичному звучанні нового «прочитання» твору» (Москаленко, 2018). Саме під час творчого виконання твору відбувається «...узагальнення задуму композитора в художньо-суб'єктивному виконанні, удосконалення виконавських умінь та навичок виконавського самоаналізу» (Ляшенко, 2001). На нашу думку, створення особливої атмосфери освітнього середовища, яка забезпечувала б розвиток поширеного спектру художньо-

інтерпретаційних умінь студента-вокаліста задля втілення ним власного художньо-виконавського задуму, є важливою педагогічною умовою успішного формування означеного компоненту.

Таким чином, на етапі теоретичного вивчення проблеми нашого дослідження складові формування готовності до художньо-інтерпретаційної діяльності майбутніх викладачів вокалу висвітлено в контексті основних положень мистецької психології, мистецької педагогіки, крізь призму вокально-сценічного виконавства. Представлені напрями формування у студентів-вокалістів готовності до художньо-інтерпретаційної діяльності дозволяють оптимізувати освітній процес фахової підготовки майбутніх викладачів вокалу.

Література

1. Величковський, Б. Когнітивна наука. Основи психології пізнання. Режим доступу: www.gumer.info/bibliotek_Buks/Psihol/velich/index.php
2. Левченко, Т. І. (2011). *Мотивація суб'єкта в різних видах діяльності: Монографія*. Вінниця : Нова Книга.
3. Москаленко, В. (2013). *Лекції з музичної інтерпретації. Навчальний посібник*. Київ.

Наталя ГЕТМАНЕЦЬ

ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

СВІТОГЛЯДНІ КООРДИНАТИ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНА РОЛЬ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Вступ. Сучасний етап демократичного європейського розвитку українського суспільства спрямовано на розв'язання актуальних проблем становлення особистості та формування її суспільної свідомості, здатності сприймати, розуміти та примножувати цінності духовної культури, тобто – на формування цілісного світогляду. У їхньому вирішенні суттєве місце належить питанням, пов'язаним із залученням молоді до світу прекрасного, набуттям нею досвіду творчого освоєння та використання естетичних цінностей. Звідси пріоритетного характеру набувають завдання ефективної організації естетичного виховання молоді, використання на практиці найважливіших форм і засобів впливу на її естетичну свідомість і поведінку. *Актуальність дослідження посилюється концентрацією дослідницької уваги вчених (митців, педагогів, фахівців з методології мистецької освіти) на потенціалі екстраполяції*